

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

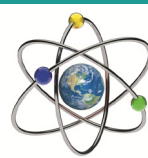
№10
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 322 sahifa,
3-oktyabr, 2025-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyoo Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

The Use of Innovative Pedagogical Technologies in the Development of Critical Thinking	16
<i>Gulnar Atakhanova Orinbaevna</i>	
Current Aspects of Designing and Implementing Extracurricular Educational Activities at the Primary General Education Level.....	20
<i>Amankosova Dinara Gabitovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyachi shaxsiyati va kasbiy mahorati shakllanishining nazariy asoslari....	24
<i>Axmadaliyeva Moxlaroy To'xtapolatovna</i>	
Pedagogical Model and Stages of Teaching Subjects Through a Project-Based Approach	28
<i>Bannayev Qosimjon</i>	
Lotin tili va zamonaviy tibbiy terminologiya: tarixi, vazifasi va amaliy ahamiyati	31
<i>Eshmurodova Shirin Oybekovna</i>	
Motor alaliyaning nonutqiy simptomatikasi	34
<i>Isayeva Mushtariy Alisher qizi</i>	
Talabalar etnomadaniy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik omillari	38
<i>Isomiddinov Asliddin Baxriddin o'g'li</i>	
Texnologiya darslarida o'quvchilarning texnik savodxonligini robototexnika elementlari asosida rivojlantirish.....	41
<i>Jabborova Umida</i>	
Fizika fanini mutaxassislik fanlari integratsiyasi asosida o'qitishda bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	45
<i>Xayrullayev Asliddin Isatullayevich</i>	
Talaba tomonidan mutaxassislik tilini o'zlashtirishda monologik nutqni o'rgatishning samarali usullari masalasi haqida.....	51
<i>Karimov N. M.</i>	
Zamonaviy pedagog kadrlar tayyorlashda kasbiy motiv va motivatsiyaning o'rni	54
<i>Melikova Einora Shuxratovna</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlashda pragmatik kompetensiyaning roli.....	58
<i>Mustafayeva Nilufar Ulashovna</i>	
O'quvchilarda iqtisodiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	62
<i>Nishonova Dilafuz</i>	
Computer-Based Formative Assessment: Advantages and Challenges in Teaching English to High School Students	66
<i>Obidjonova Shokhista Bakhtiyorovna</i>	
Metata'lim texnologiyalari asosida bo'lajak maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlash tizimini takomillashtirish.....	70
<i>O'rolboyeva Durdona Sayfiddin qizi</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi darslarning an'anaviy darslarga nisbatan samaradorligini qiyosiy tahlil qilish.....	73
<i>Rasulev Bobirjan Atxamovich</i>	
Pedagogik faoliyatda pedagogning kasbiy taraqqiyoti motivatsiyasining psixologik xususiyatlari	78
<i>Rustamova Surayyo Shaxobiddinovna</i>	
Innovatsion kompetentlik tushunchasi va uning ilmiy-pedagogik asoslari.....	84
<i>Soliyev Eliyor Ravshan o'g'li</i>	
Nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar eshituv idrokini o'yinlar yordamida rivojlantirishning samarali usullari	88
<i>Xalilova Shahnoza</i>	
Zamonaviy ta'limda kommunikativ kompetensiyaning o'rni va ahamiyati.....	92
<i>Yaqubova Nigoraxon Ibrohimjon qizi</i>	
Soliq yuki – mamlakat soliq soliq tizimining asosiy mezonidir	97
<i>Suyunov Otabek Shuxrat o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va takomillashtirish yo'llari	101
<i>Ibodova Sarvinoz Sayfilloyevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida gospital pedagogika fanini o'qitishning dolzarb masalalari va uning uslubiy ta'minoti	106
<i>Inogamova Dilfuza Rahmatullaevna</i>	

Chizma geometriya va kompyuter grafikasi: an'anaviy fan va zamonaviy texnologiyaning uyg'unlashuvi .	111
Raximov A. M., Tairova N. S., Sabirova D. U., Xasanova S. T., Tashpulatov R. X.	
Геймификация в обучении английскому языку на начальном этапе обучения	114
Курбанова Назира Низомиддиновна	
Talabalarda tanqidiy va evristik fikrlashni shakllantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	117
Adjiev Nayrullo Nazrulloevich	
Konstruktiv yondashuv asosida tabiiy fanlar (science)ni o'qitish metodikasi.....	122
Amirullayeva Barno Abdulhaqovna	
Kimyo o'qitishda o'quvchilarning ijodiy faoliyatini shakllantirishning tajriba-sinov natijalari.....	126
Artiqov Maqsud Bahodirovich, Babanazarova Ayzada Omirbaevna	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarni bilingvist sifatida shakllantirishda til o'rganish ko'nikmalari va kompetentsiyalarining rivojlanishi	131
Axmadjonova Gulira'no Muxtorjon qizi	
Talabalarining ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirishda kooperativ ta'limning metodik yondashuvlari.....	135
Botiraliyeva Gulobar Mahamadismoil qizi	
Talabalarni intellektual faoliyatga tayyorlashda ijtimoiy sherikchilikning pedagogik va metodik asoslari	139
Dilbarjonov Avazbek Ravshanbek o'g'li	
Teacher-Centered and Child-Centered Methods in Early Childhood Education: Insights From Finland and Uzbekistan	143
Djaparova Gulnoza	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Metodik mahorat kuni" va "Metodik mahorat soati"ni tashkil etish	150
Do'stov Davron Zulhaydarovich	
Theoretical, Methodological, and Practical Factors of Differentiated Education	155
Ergash Shonazarovich Khasanov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual qobiliyatini rivojlantirishda kognitiv yondoshuv	160
Gulbahor Xamidova	
Mustaqil ta'lim – mustahkam bilim.....	164
Halima Shukurova Sunatullayevna	
Integrating Google Classroom and Project-Based Learning for Enhanced Synchronous and Asynchronous Education.....	168
Inomkhojaeva Shodiyakhon Abdukodirkhoja qizi	
O'quvchilarning innovatsion fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirishning nazariy asoslari.....	174
Mamadaliyev Axadjon G'aniboyevich	
Hududiy rivojlanishda innovatsion yondashuvlarni strategik boshqaruvga integratsiya qilish yo'llari.....	177
Mo'minov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
O'rta yoshdagi ayollarda harakat faoliyatini rivojlantirishda milliy o'yinlarning pedagogik ahamiyati	184
Mustafoev Sherali	
Pedagogical and Psychological Foundations of Developing Higher-Order Thinking Skills in Students.....	188
Nasimova Zarina Isomiddin kizi	
Pedagogik ijodkorlikning kasbiy professionallikda namoyon bo'lish xususiyatlari.....	193
Numonova Dildor Umurzoqovna	
Ko'zi oqiz boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetentsiyasini o'rganishning nazariy asoslari	196
Qarshiboyev Asliddin	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish masalalari.....	200
Qilichova Marxabo Xudayqulovna	
The Transformation of Existential Thought in British Literature: Iris Murdoch's Philosophical Humanism and the Reinterpretation of Freedom	204
Rahmonqulova Zarnigor Nasimjon qizi	
Sportchilarning elektron platformalardan foydalanishning metodik tahlili	209
Saydullayev Zafar Erkinovich	
Adabiy ta'limda estetik tarbiya	216
Sharipov Elmurod Sa'dulla o'g'li	
O'qituvchi-trenerning ko'p qirrali kasbiy-pedagogik funksiyalari	220
Sulaymonov Jaxongir Solijonovich	
Uzluksiz kasbiy rivojlanishda art-pedagogikaning o'qituvchilar hissiy farovonligiga ta'siri	223
Suvanova Kamola Raimqul qizi	

Raqamlashtirish muhitida umumta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish	226
<i>Xamidova Komila Maxmudovna</i>	
Oliy ta'limda kvest texnologiyasi yordamida fizika fanining murakkab tushunchalarini o'zlashtirish samaradorligini oshirish metodikasi.....	231
<i>Yo'ichiyev Shaxriyor Xusanovich, O'rinboyeva Kumushoy Sultonbek qizi</i>	
Совершенствование профессиональных компетенций будущих инженеров на основе интегративного подхода	235
<i>Умарова Гулчехра Абитовна</i>	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning aqliy qobiliyatining psixologik xususiyatlari	238
<i>Alanazarova Sholpan Artikbaevna, Artiqbaeva Miyassar Jumanazarovna</i>	
Biologiya ta'limida innovatsion metodlarni joriy etishda ta'lim menejmentining roli	241
<i>Allayorova Maloxat Normaxmat qizi</i>	
Integrating Innovative Technologies for the Enhancement of Speech and Communication Skills Among Learners With Intellectual Disabilities in Uzbekistan: Pedagogical Approaches and Developmental Outcomes	244
<i>Donisheva Gulruy Akhrorkulovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilar o'qish savodxonligini rivojlantirishga metodik jihatdan tayyorlash	247
<i>Doniyarov Mavlonbek Arabovich</i>	
Kimyoviy birikmalarda bog'lar sonini hisoblashning yangi matematik usullari	252
<i>Ergashev Vahob Ergashevich</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	257
<i>G'aniyeva Maftuna Abduaziz qizi</i>	
Pedagogika oliy o'quv yurtlarida steam fanlarini raqamli texnologiyalar asosida o'qitishning metodik asoslari	261
<i>Jamolova Sitara Muzaffar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik tafakkurini rivojlantirishda didaktik o'yinlar va interaktiv metodlardan foydalanish samaradorligi	264
<i>Mamadiyrov Jamol</i>	
Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalar mustaqil faoliyatini rivojlantirishda pedagogik yondashuvlar	268
<i>Mamayusupova Nafisa Abdulatifovna</i>	
Para yengil atletikachilarda nayza uloqtirish texnikasini takomillashtirish uslubiyati	271
<i>Qiyomova Shohsanam Yarash qizi</i>	
Difficulties in Enhancing Communicativeness of Pre-Service English Teachers	275
<i>Kurbonova Maftuna Fakhriddinovna, Mirzayeva Gulshan Azamatovna</i>	
Principles of Teaching Basic Foreign Language Skills (EFL)	278
<i>Samandarova Gulsara Ismatilloevna</i>	
O'quvchilarning innovatsion ta'lim muhitida tayanch kompetensiyalarini shakllantirishning dolzarbligi	282
<i>Toshpulatova Farida Radjabovna</i>	
Корпоративная культура педагогов и внутренняя стабильность ДОО	286
<i>Буранова Шохноза Абдуразаковна</i>	
Развивать личностные качества учащихся на уроках географии	290
<i>Шадиева Нигора Шариповна</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida oliy ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar	295
<i>Baytileuova Gulnaz Quralbay qizi</i>	
Yangi avlod pedagoglarini tayyorlash: kompetensiyalar va qadriyatlarining roli	298
<i>Ro'ziboyeva Ma'mura Abdunabiyevna</i>	
Astronomiya fanini o'qitishda integrativ yondashuvdan foydalanib o'qitishning ta'lim tizimidagi o'rni	301
<i>Barakayeva Sarvinoz To'liqunovna</i>	
Alohida e'tiborga muhtoj bolalar bilan ishlashda yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash	305
<i>Usmonov Salohiddin Dushan o'g'li, Namozova Sevinch Asqar qizi</i>	
Ma'naviy-axloqiy sifatlarni tarbiyalashda pedagogik qadriyatlarining ustuvorligi	310
<i>Jumayeva Gulnara Tursunpulatovna</i>	
Talabalarni maktabgacha ta'lim tashkilotlarini maqsadli boshqarishga tayyorlashning nazariy asoslari	314
<i>Mahmudova Zulfiya Xomitovna</i>	
Pedagogical Methodology Improve Students' Professional Mobility in Acquisition of Specialty	319
<i>Khidirova Muhabbat Murodillayevna</i>	

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Baytileuova Gulnaz Quralbay qizi

Qoraqalpog'iston Respublikasi

Orol bo'yi meditsina va transport texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli texnologiyalar yordamida oliy ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar tahlil qilinadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari va raqamli platformalarning ta'lim jarayoniga joriy etilishi ta'lim samaradorligini oshirish, o'quv jarayonini interaktiv va individual yondashuv asosida tashkil etish imkoniyatlarini yaratadi. Maqolada ta'lim sifati va raqamli texnologiyalarning o'zaro aloqasi, innovatsion usullar, masofaviy ta'lim, elektron resurslar va virtual laboratoriyalar kabi zamonaviy yechimlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlarning oliy ta'limdagi amaliy qo'llanilishi va uning afzalliklari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, oliy ta'lim, innovatsion yondashuvlar, axborot-kommunikatsiya vositalari, masofaviy ta'lim, elektron ta'lim resurslari, virtual laboratoriyalar, ta'lim samaradorligi.

Abstract: This article analyzes innovative approaches to improving the quality of higher education using digital technologies. The introduction of modern information and communication tools and digital platforms into the educational process creates opportunities for increasing the effectiveness of education and organizing the educational process based on an interactive and individual approach. The article examines modern solutions such as the relationship between the quality of education and digital technologies, innovative methods, distance learning, electronic resources, and virtual laboratories. The practical application of innovative approaches in higher education and their advantages are also discussed.

Key words: digital technologies, higher education, innovative approaches, information and communication tools, distance learning, electronic educational resources, virtual laboratories, educational effectiveness.

Аннотация: В данной статье анализируются инновационные подходы к повышению качества высшего образования с помощью цифровых технологий. Внедрение современных информационно-коммуникационных средств и цифровых платформ в образовательный процесс создает возможности для повышения эффективности образования, организации учебного процесса на основе интерактивного и индивидуального подхода. В статье рассматриваются современные решения, такие как взаимосвязь качества образования и цифровых технологий, инновационные методы, дистанционное обучение, электронные ресурсы и виртуальные лаборатории. Также обсуждается практическое применение инновационных подходов в высшем образовании и их преимущества.

Ключевые слова: цифровые технологии, высшее образование, инновационные подходы, информационно-коммуникационные средства, дистанционное обучение, электронные образовательные ресурсы, виртуальные лаборатории, эффективность образования.

KIRISH

XXI asr jamiyatida raqamli texnologiyalar barcha sohalarida, xususan, ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Bugungi kunda oliy ta'lim nafaqat bilim berish, balki ijodiy fikrlash, axborot bilan ishlash, muammoli vaziyatlarni yechish va zamonaviy texnologiyalar yordamida yangilik yaratish ko'nikmalarini shakllantirish vazifasini ham bajarishi lozim. O'zbekiston Respublikasida ham "Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasi asosida barcha oliy ta'lim muassasalarida raqamli ta'lim tizimlarini joriy etish, elektron platformalar yaratish, masofaviy ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda ^[1]. Mamlakatimizdagi 90% oliy ta'lim muassasalari elektron ta'lim platformalariga ega bo'lib, talabalar raqamli resurslardan muntazam foydalanmoqda. Bu esa ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Demak, raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish dolzarb masala bo'lib, bu jarayonda innovatsion yondashuvlarni chuqur o'rganish zarur.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xalqaro miqyosda olib borilgan tadqiqotlar ta'limda raqamli transformatsiya jarayonining bir necha asosiy yo'nalishlarini ko'rsatadi. UNESCO ham ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali bilim olish jarayonining shaffofligi, moslashuvchanligi va individuallashtirishini ta'kidlaydi. OECD ma'lumotlariga ko'ra, raqamli ta'lim vositalari yordamida talabalar bilimni baholashda 25% gacha samaradorlik oshishi kuzatilgan. Tony Bates o'zining "Teaching in a Digital Age" asarida raqamli texnologiyalarni o'qitish metodikasi bilan uyg'unlashtirish ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omil ekanini ta'kidlaydi [2]. Tadqiqotchi G. Siemens esa raqamli ta'limning asosiy yutug'i sifatida konnektivizm nazariyasini ilgari surib, bilim almashinuvi va tarmoq orqali o'rganishning muhimligini ko'rsatadi [3]. O'zbek olimlari ham bu borada ilmiy izlanishlarni olib bormoqda. Jumladan, A. Xoliqov oliy ta'lim tizimida raqamli transformatsiyaning metodologik asoslarini yoritgan, S. Karimova esa elektron kutubxonalar va masofaviy ta'lim platformalarining samaradorligini tahlil qilgan [5].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolani tayyorlashda quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi: qiyosiy tahlil – xalqaro va milliy tajribalarni solishtirish orqali raqamli ta'limning afzalliklari va muammolarini aniqlash maqsadida, hamda kontent-tahlil – ilmiy maqolalar, hisobotlar va strategik hujjatlar mazmunini o'rganish uchun qo'llanildi. Kuzatish va umumlashtirish metodlari orqali O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida qo'llanilayotgan raqamli texnologiyalar amaliyoti tahlil qilindi. Shuningdek, statistik tahlil yordamida mavjud raqamli ta'lim loyihalarining samaradorligi raqamlar asosida namoyon etildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Virtual va aralash ta'lim texnologiyalari orqali bugungi kunda ko'plab oliy ta'lim muassasalari faoliyat yuritmoqda. Aralash ta'lim modelidan keng foydalanilmoqda. Bu talabalarga vaqtini tejash, mustaqil bilim olish, o'qituvchilarga esa o'quv jarayonini samarali boshqarish imkoniyatini bermogda.

Xalqaro tajribada, xususan, AQSh va Yevropa universitetlarida virtual laboratoriyalar keng qo'llanilmoqda. Masalan, MIT universiteti talabalari kimyo fanidagi laboratoriya tajribalarini maxsus VR dasturlari orqali bajaradi. O'zbekistonda bunday texnologiyalarni joriy etish endigina yo'lga qo'yilmoqda.

Sun'iy intellekt (AI) yordamida ta'limni individuallashtirish katta samaradorlik bermogda. Masalan, Xitoy universitetlarida AI asosidagi dasturlar talabalarni bilim darajasi bo'yicha guruhlariga ajratib, har biriga mos topshiriqlar beradi.

O'zbekistonda esa 2023-yildan boshlab ayrim oliy ta'lim muassasalarida AI yordamida talabalarining test natijalarini tahlil qilish tajribasi yo'lga qo'yildi. Bu tizim talabalar kuchli va zaif tomonlarini aniqlab, o'qituvchiga tavsiyalar beradi [4].

Ochiq ta'lim resurslari orqali bilim olish imkoniyatlari kengaymoqda. Masalan, Coursera, edX, FutureLearn kabi platformalarda dunyoning eng nufuzli universitetlari kurslari bepul yoki arzon narxlarda taqdim etiladi [6].

O'zbekistonda esa ZIYO-NET portali, Kutubxona.uz elektron bazasi, Milliy elektron kutubxona kabi resurslar mavjud. Shu bilan birga, ayrim oliy o'quv yurtlari o'z elektron kutubxonalarini yaratmoqda. Raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish natijasida talabalarda raqamli kompetensiyalar shakllantiriladi. Bu esa oliy ta'limning asosiy vazifalaridan biridir. Bu borada quyidagi yo'nalishlar muhim:

1. Axborot savodxonligi – ma'lumotlarni izlash, tahlil qilish va ulardan foydalanish ko'nikmalari.
2. Texnologik savodxonlik – dasturiy vositalardan foydalanish, kodlash asoslari.
3. Kommunikativ ko'nikmalar – onlayn muloqot va jamoaviy ishlash madaniyati.
4. Kreativlik va innovatsion tafakkur – yangi g'oyalarni ilgari surish.

O'zbekistonda 2025-yilgacha barcha talabalarining raqamli kompetensiyalarini xalqaro standartlar darajasiga chiqarish maqsad qilingan. Ta'lim jarayonida analitik tizimlar, ya'ni Learning Analytics texnologiyalari talabalarining o'zlashtirish jarayonini chuqur tahlil qilish imkonini beradi. Bu tizim o'quv jarayonidagi kuchli va zaif tomonlarni ko'rsatadi hamda talabalar faoliyatini prognoz qiladi. Masalan, Kanada va Buyuk Britaniyada Learning Analytics asosida ta'lim jarayoni 15–20% ga samaraliroq tashkil etilgan. O'zbekistonda esa bu texnologiyalarni joriy etish hali boshlang'ich bosqichda. Innovatsion raqamli ta'lim muhitini yaratish uchun Oliy ta'limda quyidagi elementlar zarur:

1. Learning Management System (LMS) – Moodle, Canvas, Blackboard kabi tizimlar.
2. Virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR) laboratoriyalari.

3. AI yordamida ta'lim boshqaruvi.
4. Elektron kutubxonalar va ma'lumotlar bazalari.

Mobil ta'lim ilovalari (m-learning). Ko'plab xorijiy universitetlar raqamli ta'limda muvaffaqiyatli tajribaga ega. Masalan, Finlyandiya barcha universitetlar "Digital Campus" dasturi asosida yagona elektron ta'lim tizimida faoliyat yuritadi.

XULOSA

Raqamli texnologiyalar yordamida oliy ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar keng imkoniyatlarni taqdim etmoqda. Virtual ta'lim, sun'iy intellekt, ochiq ta'lim resurslari, raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish hamda Learning Analytics texnologiyalarining joriy etilishi ta'lim samaradorligini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Biroq bu jarayonni samarali amalga oshirish uchun o'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, texnik infratuzilmani mustahkamlash, talabalarda raqamli ko'nikmalarni shakllantirish va xalqaro tajribalarni milliy ta'lim tizimiga uyg'unlashtirish zarur. Innovatsion raqamli muhit yaratish orqali O'zbekiston oliy ta'lim tizimi global ta'lim bozorida raqobatbardosh darajaga ko'tarilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "“Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida. PF-6079, 2020-yil 5-oktabr. <https://lex.uz/ru/docs/-5030957>
2. Bates T. Teaching in a Digital Age: AI, Blockchain, and Robots. 2020.
3. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. 2008.
4. Olimov Sh., Samiyeva Sh., Aslanova N., Ro'ziyev F. Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari. – Buxoro, 2022.
5. Xoliqov A. Raqamli sxemotexnika. 2007 (2023-yil nashri).
6. <http://www.airi.uz>
7. <https://www.researchgate.net>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.